

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. április 18.

Csütörtök.

XX. évfolyam 30. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szerkesztői részét illető közlemények, úgy az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petitisorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

Zavarok mindenfelé.

Mig nálunk a csendes politikai közélet horizontját csak muló felhők takarják el pillanatra, melyeket a jog, törvény és igazság viharágyui hamarosan elkergetnek, addig monarchiánk szomszédos államaiban tartósan és fenyegetőleg dűlnak oly zivatarok, melyek esetleg az egész európai egyensúlyt lehetnek hivatva felforgatni.

A szomszéd államok között, melyek sorsa iránt külpolitikai és közgazdasági szempontból is kötelességünk érdeklődni. Románia, Bulgária, Szerbia azok, a melyek mind súlyosan érzik annak a politikának következményeit, melyet erejük tulbecsülésével folytattak. Románia az utolsó huszonöt esztendő alatt rendkívüli módon emelkedett, de az emelkedés nincs arányban se anyagi, se erkölcsi erejével. Tulzó politikusainak sikerült a közvéleményt megsédíteni holmi hódítási törekvésekkel, a melyek Románia határát kitolták a Tisza vidékig. Vezérszerepet is szeretne vinni a Balkánországok közt, s az ottani más nemzetiségű népekre költséges állami berendezésekkel akart hatni. Magyarországon pedig egy csomó izgatót pénzelt s titokban segélyezett oláh iskolákat. Most a pénzügyi bajok sanyargatják. A kormányváltások egymást érik, s a legujabban alakult Sturdza kormány mindenek fölött való feladatnak a kiadások leszállítását tűzeti ki.

Ezenkívül Románia viszálykodásban él Bulgáriával; sehogy sem birt hatni Bulgáriára, mikor követelte, hogy a Bulgáriában székelő ugynevezett macedon forradalmi bizottságot tartsa féken a bolgár kormány. Ez a bizottság arra izgat, hogy a török uralom alatt levő Macedónia hozzácsatoltassék Bulgáriához akár milyen eszközökkel. Macedóniához azonban igényt tart Románia, Szerbia és Görögország. A forradalmi bizottság ezek ellen az országok ellen is dolgozott, főképp a Bulgáriában lakó románok ellen. A válság napjai már annyira elérkeztek, hogy a mentséget Oroszországból várják pénz alakjában. De Oroszország is sok rossz tapasztalatot tett Bulgáriában s most is nagyon fölháborította, hogy mialatt ő Khinában van elfoglalva, Bulgária forradalmat akar csinálni Macedóniában.

Szerbiát is a nagyzó politika az örvény szélére ragadta. A katonaságot, a tisztviselőket fizetni nem bírja. Az Obrenovics-család trónja ingadozik, mert családi botrányok szája is örölte. Sándor király népszerűségét házassága nem emelte.

Igy hát — miután atyjával is meg hasonlott — hol egyik, hol másik pártra támaszkodik. Most újra bevette kormányába a radikálisokat, kiket két esztendő előtt még ki akartak irtani s vezéreiket súlyos börtönre ítélték. Szabadabb alkotmányt is ad népének, csak maradjanak esőndesen. De voltaképen senki sem tudja, mit hoz a jövő. Annál kevésbé tudható, hogy történik az ugynevezett északi kolosusan: Oroszország határain belől s mik lesznek az ott titokban események következményei. Napról-napra újabb és újabb hírek beszélnek Oroszország belső életének dult voltáról, zavargásokról, merényletekről, összeesküvésekről. Nem tudni, mi igaz ezekből. Oroszországban a valószágot nem engedik napfényre jutni. A rendőrség nem csak a gyanus embereket fogja be, hanem az emberek száját is. A hírek sokfélesége a kedélyek olyan háborgását sejteti, minőbe a nihilisták ejteték egykor az orosz birodalmat. A tanulók zavargása csak egyik jelensége a forrongó állapotoknak. A munkások is megmozdultak. Eseteket beszélnek el, hogy a hadsereg tisztjei is megbizhatatlanok.

Miklós császár uralkodása első évében szabad gondolkodásának mutatkozott s nagy ujitásokat vártak tőle. Az egész világot meglepte, mikor hatalma egész tekintélyével előállt s a többi hatalmakhoz fordult, gondolnának a népek nyugalma, a nép terheinek enyhítésére; gondolnának a hadsereg apasztására, békebiróságra. De a sajtó Oroszországban továbbra is elnyomult állapotában maradt, Finnországot minden önkormányzatától megfosztotta a császár, de a reakció minden vonalon érezteti hatását.

Isten tudja, hová fejlődnek a forrongások és ez a zavaros helyzet!

Dr. Szász Károly.

A király a cseheknek. A király az osztrák birodalom belső békéjének helyreállítása érdekében nevezetes lépésre határozta magát, melyről a Körber osztrák miniszterelnökhöz intézett következő legfelsőbb kézirat számol be:

Kedves dr. Körber! Mindig örömmel támogatam a közpönművészeteket ama nemesítő hatásért, melyet az ember lelkére és erkölcsére gyakorolnak és különösen egyik legszebb uralkodói kötelességemnek tartottam a művészetek ápolására szolgáló intézetek alapítását. További jelentékeny haladás volna, ha azokban a fővárosokban, melyek az adott előfeltételek szerint a művészi fejlődés központjaiként szerepelhetnek, de még nincs nyilvános műgyűjteményük, ilyen, a lakosságnak könnyen hozzáférhető gyűjtemények létesülnének. A hazai művészet szeretete és megértése ezekben szilárd támaszokra találma, a nép ideális érzelméi pedig a lelki örömmel soha el nem apadó forrására. Ez óhaját

áthatva és tekintettel szeretett cseh királyságom élő művészeinek kitűnő és messze a haza határain túl elismert alkotásaira, elrendelem, hogy a modern festészet, plasztika és műépítészet muzeuma, mely azután a nevezett királyság birtokába fog átmenni, az általam e célból adományozott eszközökből Prága királyi fővárosban felállíttassék és elvárom, hogy az országot lakó két népfaj minden időkre békés versenyben ki fogja fejteni gazdag tudását a hazai művészet fejlődése és virágzása érdekében. Midőn megbízom önt, hogy vallás- és közoktatásügyi miniszteremmel együttesen mielőbb terjessze előm az erre vonatkozó javaslatokat, bizonyos vagyok benne, hogy ily módon a művészet békiítő erejét a birodalom belső békéjének szolgálatába is helyezem. Bécs, ápr. 13. Ferencz József s. k. Körber s. k.

Az érdek-képviselő és a választások. A képviselőválasztások alkalmából az ország választóiról való következő kimutatás igen érdekes és tanulságos:

Nemzetiség szerint az ország 960,000 választója közül, hozzávetőleg számítva 587,000 magyar, 115,000 német és szász, 105,000 román, 87,000 tót, 47,000 szerb, sokacsz, bunyevác, horvát, 16,000 rutén, 1600 vend, 1400 olasz. Foglalkozás szerint 414,000 választó a földje, telke, vagy háza után, 146,000 kisiparos és ipari alkalmazott az ipara után, 168,000 megyei vagy városi tisztviselő vagy alkalmazott, végül pedig 72,000 kereskedő, gyáros tőkepénzes, 37,000 független állású (ügyvéd, orvos stb.) polgár bir szavazati joggal. Az érdekek tehát fontosabb szerepet játszanak a közelgő általános képviselőválasztásoknál, mint az elvél. Legalább erre vall az agráriusok, a tisztviselők és a kisiparosok mozgalma. Ami pedig a szavazati jog tényleges gyakorlatát illeti, szavazni szokott körülbelöl 68—76 % a választóknak.

Népoktatás Háromszéken.

— Csánki Gyula kir. tanfelügyelő jelentése Háromszék vármegye közigazgatási bizottságának f. hó 9-én tartott ülésében. —

A márczius hó folyamán hivatalomba érkezett jelentések, beadványok megkeresések és rendeletek közül külön szám a. iktatóra vétetett 460 ügydarab, mely számmal, hivatali iktatókönyvem utolsó száma e hónapban 1201 volt. Az e hó folyamán érkezett, valamint az előző hónapról ájtott ügydarabokban tárgyalt ügyek, a márczius hó folyamán postára adott 993 kiadványban, legnagyobb mind el is intéztettek.

Mint a közigazgatási bizottság tanügyi előadója, márczius hó folyamán 86 ügydarabot kaptam, melyekkel közigazgatási bizottsági iktatóm márczius havi utolsó száma 315-re emelkedett.

Hivatalom e keretben mozgott közigazgatási munkásságának nevezetesebb tárgyai voltak a következők:

- a) a rendes iskolabájarás ellenőrzése;
- b) kisedővódák s különösen nyári menedékházak szervezése;
- c) az 1900. év folyamán kulturális célokra tett adományok számbavétele és megköszönése céljából történt előintézkedés;
- d) a jövő iskolai évben használatba veendő kézikönyvek kimutatásának összeállítása;
- e) a vakok oktatásának előmozdítása céljából elrendelt s évenként foganasítandó gyűjtés eszközzése;
- f) a megállapítva beérkező községi és állami

iskolai költségvetések szétküldése s nyilvántartásba vétele stb. . . .

Az iskolába járás körüli teendőiknek hanyagul való teljesítéséért, a bodosi, köpeczi, miklósvári, zalánpataki, hidvégi, zágoni, barátosi, torjai, kőzdi-polyáni és sepsiszentkirályi községi eljárások ellen kellett az 1501—95. sz. közigazgatási bizottsági határozat értelmében birságolást kérnem.

A nyári menedékházak szervezési ügyekként áll, hogy azon községek közül, a melyeknek 1901. évi költségvetésében e czélra bizonyos összegek beállítottak, eddigelé meg van állapítva a nagyborosnyói, gelencei, kovásznai, körösi, zabolai, árapataki, hidvégi, közepajtai, nagyajtai, albisi, alcsernátói, torjai, felsernátói, osdolai, szentkatolnai és kőzdi-szentléleki nyári menedékházak költségvetése; Adoboly, Árkos, Bikfalva, Bodola, Büksszád, Mikó-Ujfalu, Nyén, Réty, Bölön, Bereczk, Nyujtód és Kőzdi-Polyán községek, azonban a közigazgatási bizottság által e tárgyban még a múlt évi december hó 11-én kiadott felhívásnak maig sem tettek eleget.

A községi és állami iskolák költségvetései rendre-rendre majd csak leérkeznek már. A megállapítás ellen azonban, különösen az állami iskoláknál sok észrevétel emelhető és emeltetett is már egyes gondnokságok által: úgy, hogy többet ismét vissza kellett küldünk. Különösen nehezére esik a gondnokságnak az 50 filléres felvételi díj általános megállapítása és e díjak évről-évre, minden egyes iskolabjáró növendéktől való beszedésének elrendelése. Pedig, ha azt a nagyfontosságú czélt tekintjük, a melynek szolgálatára vannak e díjak elrendelve, nevezetesen az iskolai könyvtárak létesítését és ha e czélt szépnek, előresét áldásosnak tartjuk, a minthogy másnak tekintünk csakugyan nem lehet akkor, a czél eléréséhez megkívánt eszközök ellen sem lehet kifogásunk és indokolt észrevételünk. Gondoljuk meg és vegyük figyelembe már egyszer, hogy az állam mily anyagi áldozatokat hoz évenként vármegyénk népoktatás-ügye érdekében s akkor nem fogunk, akkor nem szabad ezen néhány fillérnyi áldozat meghozatalától nekünk sem visszariadnunk.

Az állam, illetőleg a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium vármegyénk iránti jóindulatának újabb megnyilatkozása az a két tény is, a melyről az általam e gyűlés folyamán előadandó ügyek során fog értesülést nyerni és meggyőződést szerezni a tekintetes Bizottság, és a melyek közül az egyikben az anygalosi ev. ref. iskola községévé átalakulását veszi tudomásul a Miniszter Ur Ó nagyméltósága s ezzel kapcsolatban az ezen községi is-

kolánál létesítendő két új állomás számára 630 és 626 korona évi államsegély engedélyeztetik; a másikon pedig az osdolai róm. kath. iskolánál szervezett két új állomás javadalmazásának 800—800 korona leendő kiegészítésére 700—700 korona van elvileg engedélyezve.

Négy év alatt 31-re emelkedik már ezekkel, a tanfelügyelőségem alatt létesített új tanítói állomások száma. A mi még akkor is figyelemre méltó javulását jelenti az előző állapotoknak, ha jelzem, hogy ezzel szemben a jelölet cserélt vagy megszűnt állomások száma ugyan ezen idő alatt 9.

A mi már az iskolák márciusi havi állapotát és működését illeti: az általánosságban e hónapban is zavartalannak mondható. Járva-nyos betegség miatt, hazamosabb időre csak a nagybaczoni állami iskolában akadt fenn a tanítás; a tanítók betegeskedése azonban e hónapban is sok helyen okozott rövidebb-hosszabb időre terjedő fennakadást. Sajnos, hogy e betegeskedés két esetben halállal is végződött. És pedig mindkettő itt Sepsiszentgyörgyön. De hiszen, az egyik beteg sem volt. Kötelességének hív és pontos teljesítése közben, derült égből, váratlanul csapott le rá a villám, meg se gondolva, orv-módra ragadta el közülük a halál. Nincs helye e jelentés keretében annak, hogy Málik József sepsiszentgyörgyi polgári leányiskolai igazgató működését vázoljam, munkásságát méltassam, a veszteg nagyságát, mely halálában Sepsiszentgyörgy és az egész vármegye minden közügyét, de legkivált népoktatás és nőnevelés ügyét érte, kibeszélni megpróbáljam. De szükség sincs rá, mert a bizottság mindenik tagja jól ismeri e működést és megvagyok győződve arról is, hogy teljes mértékben méltányolja a tanítóság ez elhunyt jelesének, az elmult dicsőkedésének működését és érdemeit. Azért nem is időzöm tovább emlékeztetének felújításánál. Az Ó neve és emléke él és élni fog e vármegye minden számottevő fiának emlékeztetésében!

A másik vesztés, a mely márciusi hó folyamán Sepsiszentgyörgy város népoktatásügyét érte Bőjthéné Lehrer Cecília állami elemi iskolai tanítónő halála.

E két haláleset következtében márciusi hónap 11-re emelkedett az üresedésben lévő tanítói állomások száma. Ezek közül azonban csak a bodzafordulói, uzoai és szárazajtai mondható teljesen üresedésben lévőnek, mennyiben az ezen iskolánál üresedésben lévő állomások teendőinek ellátásáról helyettesítés útján sincs gondoskodva.

A márciusi hó folyamán vett miniszteri rendelet alapján tisztelettel jelentem, hogy az erődi állami iskolánál a női kézimunkatanítás bevezetése

ezéjéből, a kézimunkatanítónő részére 60 korona tiszteletdíj engedélyeztetett; sepsiszentgyörgyi fuvar-és szeretetház javára 2000 korona, az „Erzsébet“ árvaház részére 600 korona; a nagybaczoni óvoda felszerelési tárgyainak pótlására 50 korona; a közepajtai állami iskola butorzatának kiegészítésére 64 korona; a bitai melléképületek költségeire 1049 korona utalványoztatott, és hogy a magyar nyelv tanítás terén kifejtett sikeres működés elismerésül évről-évre engedélyezni szokott 100—100 koronás jutalomdíjjal vármegyénknek ez évben is két tanítója lett kitüntetve a Miniszter ur által, úgy mint: Kásás György előpataki és Álemán Vidor volt dobollópataki állami tanító.

Végül tisztelettel jelzem, hogy márciusi hó folyamán iskolalátogatás és egyéb hivatalos teendők végezése ezéjéből Köröspatak, Ilyefalva, Nagy-Borosnyó, Szentivány-Laborfalva, Márkos, Dobolló és Szotyor községben szállottam ki. Szándékomban volt e hónapban többközséget, illetőleg iskolát is meglátogatni, de ebben részint a saját magam gyöngékedése, részint egyetlen tisztársamnak, a kire a hivatalt távollétem alatt bízhatnám, a tanfelügyelőségi tollnoknak, immár hetek óta tartó betegeskedése megakadályozott. Legyen elég ennyi annak jelzésére, hogy mily nehéz helyzetben van a jelen személyzeti létszám mellett és különösen a segéd tanfelügyelői állás hiányában hivatalom.

Az Emke választmányának ülése.

Péntek d. u. tartotta az Emke igazgató választmánya rendes ülését gr. Beldi Ákos elnökelete alatt. A főpénztáros jelentése szerint az egyesület múlt havi forgalma 16.122 k. 43 fill. Ebből készpénz bevétel 6855 k. 80 fill.; összes vagyon márc. 31-én 2,708,094 k. 22 fill. Ugyancsak főpénztáros bemutatja az 1901. évi költségvetést, mely szerint az elköltendő bevétel 148,882 k. 43 fill. Egészen új segélyt osztott ki az egyesület a folyó évben 24,419 k. 38 fillért. Mindkettőt tudomásul vették, illetőleg elfogadták s jóváhagyták. A kulturális ügyek tárgyalásánál az aranykúti Emke-iskola megrongált falának helyreállítására 600 k. megszavaztatik. Bitzkey Constantia balázsfalvi Emke-tanítónő állásáról betegség miatt lemondván, lemondása elfogadtatik és 100 k. segélyben részesül. A vámosudvarhelyi Emke iskola mellékhelyiségei számára 504 k. építési, továbbá tanzszerekre 26 k. segélyt kap. Megszavaztatnak továbbá a szászvárosi magyar kisedővőnek 400 k., a borbánd

T Á R G Z A.

A haldokló ifju.

Irta: Szántó Vitus.

A nevető tavaszi nap mosolyó sugari oly pazarul szorják éltető fényüket az ébredő természetre oly pájánul tolatodnak be mindenüvé, oly vidáman enyelegnek a susogó szellővel, mintha kiesalni akarnának minden élőlényt rejtek helyükből, hova a dermesztő tél elrejtőzni készített zord szelének fagya elől.

Most a rügyező fák zöldelenei kezdő ágaival, majd a jéglepel alól felszabadult tavak ringó habjaival új csalfa játékot, majd ismét a dalos madárral enyeleg s nemsokára már egy kicsiny szobának ablakán hatol át, hogy kiesalja lakóját a természet igaz élére, hogy gyönyörködjék az is a tavasz ébredésén, a Mindenség megújulásán.

Mosolygó fényt áraszt szét a négy komor fa, közé, hol egy halvány arcú, sápadt ifju lecsukott szemekkel fekszik az élők nyugalmat adó koporsójában.

Ajkai, melyek köré az Enyészet előhírnöke oly kétes barázdákat vont, mintha meg-meg mozdulnának, mintha szólni akarnának!

Almodozik! . . . Vajjon ki tudja miről? . . .
▲ boldogságról, a jövőről, vagy az örök némaságról, mely szótlanná teszi a beszédes ajkat, mely elhallgattatja a dalos madarat, mely megszüntet but, örömet, fájdalmat, egyaránt?!

De a tavaszi nevető napsugár csak tovább üzi

csalóka játékát, halvány pirral vonva be azt a sápadt arcot, csak tovább pajzánkodik a néma ajkakkal, pazar fényt szórva a sötét falak közé, mintha moccaná: „Ébredj álmaidból ifju, kelj, jöjj velem, gyönyörködj, örvendj; — a halott, nagy Pán föltámadott!”

A sápadt ifju mintha értene a mosolygó napsugár édes hangját, fölnyitja bágyadt, égő szemét s sok tmondó pillantást vet a néma falakra, melyek őt fogva tartják rabbá, örökös rabbá téve! . . .

Teste lázban ég! Arca hideg verejtékkel telik meg s ajka oly fehér lett, mint aki már frigyre lépett a kegyetlen halállal.

A nevető tavaszi napsugár oly szokatlan bágyadt szemének, hogy ismét lecsukva, a fény szürke homálylyá változik s erőtlen karja lehanyatlak a szenvedések párájára, honnan nincs többé fölbredés, nincs élet, nincsen föltámadás!

Lázak képzete megszólaltatja színtelen ajkait, fölnyitja a beesett szemeket s mintha élni, újra élni akarna, göresösen kap a játszó molygó napsugár után, mely nyugtalanul vibrál ide s tova, pazar fényt szórva a komor négy fal közé.

Eredj, menj innen, ne gúnyold az újra ébredés magasztos eszméjét! . . . Csak lassu pusztulás, csak ném sényvedés az én osztály részem

Távozz, ne tetézd fájdalmam te vig, nevető tavasz napsugár! . . . Homály, örök homály, sötétség kell nekem!

. A természet ébred, föltámad a hosszú dermesztő téli álomból, új élet kezdődik a nagy Mindenségben, csak nekem kell itt küzdenem a fájdalommal, csak nekem kell titáni harcot vívnom a keblemben dúló lavínával, mely napról-napra kime-

rültebbé tesz, míg erőm végképp elhagy, hogy menthetetlenül szédülhessek bele a pusztulás vészese örvényébe!

. Oh ti magasztos, ti dicső eszmék, miért is keltetek életre e lázas agyban, miért is kívántok magatoknak utat törni, ime most eltűntök elvesztek nyomtalanul, utolsó utamra sem kísérve el engem! Menj, távozz nevető tavaszi napsugár, ne nézd a pusztulást, mikor te az életnek, a föltámadásnak, vagy megtestesülésének! Menj s hagyd hátra a szenderítő hományt, hogy álomba szőjjem az Eszmék, a Jövő, a Boldogság megvalósulását, hadd álmadozzam hosszan, sokáig, hadd nyugodtan hajtánám le fejemet amaz álomra, melyből nincsen fölbredés, nincs többé föltámadás!

Alkonyodik! A hanyatló nap sugari bearanyozzák az ég halavány peremét. A tavaszi szellő titokzatos regéket mesél a rügyező cserjéknek. Néma, kihalt lesz ismét a táj Megszólal a kicsiny kápolna lélekharangja, s mintha sirás vegyülne szomorú hangjában, mintha ő is könnyező azt a szegény ifjút, kit lánglelke vitt az örök némaság birodalmába, kit magasztos eszmái kergettek az Enyészet végzetes örvényébe!

S mikor a nevető napsugár ismét megjelent játszi enyélésével, az ifju már ott v. lt, hova anynyira vágyott az örök némaság birodalmában és mesélni, regélni kezdett neki újra a boldogságról a jövőről, a föltámadásról, de most már nem felelt vissza, nem üzte onnan el senki. Mott az ifju amaz örök álomra hajtotta fejét, honnan nincs többé fölbredés, nincsen föltámadás!

róm. kath. gyermekmenedékhelynek 100 k., a besztetőzei Emke-óvónak 200 k. lakbór, a segésvári Emke-óvoda f. évi költségvetése 1460 koronával jóváhagyatik. Az özv. Mohay Károlyné-féle hagyaték 30 k. kamatja a mező-kövesdi ref. tanítónak, Nagy Lászlónak kiadatik. A kolozsvári Népegyetem számára a további 300 k. segély folyósíttatik. Szászvárosi József müncheni szobrász növendék ez évre utoljára 1200 k. segélyben részesül. A szászvárosi Kun-kollegium konviktusa 360 k. segélyben részesül. A ref. egyházi főhatóság elszámolván a múlt évi segélyekről, a szerződéses segélyek ez évre is kiutaltatnak. Ferenczi Benedek alsópörumbáki r. k. lelkész ez évre is 200 k. segélyt kap. A csomafáji iskola felszerelésére 500 k. kiutaltatik. A n.-szabeni áll. iskolák szegény tanulóinak ez évre is 200 k.-át szavaz meg a választmány. A mihalakai községi iskolának egyszers mindenkorra 100 k.-át. Nagy Endre választmányi tanító az Emke-dalokör vezetésért 50. k. jutalomban részesül. A kolozsvári kis- és középkereskedők társulata könyvadásában részesül. Több kisebb kulturális ügy letárgyalása után az Emke-iparkertek és más közigazgatási ügyek tárgyalása következett. Az igen látogatott gyűlés hat órákor ért véget.

NAPI HIREK.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatási miniszter Kiss Károly kézdívisárhelyi, Zajzon Farkas, Zajzon Béláné Stóger Adél sepsiszentgyörgyi polg. isk. tanárokat a IX. fizetési osztály 2-ik fokozatába (2400 korona), Vajna Mihály sepsiszentgyörgyi és Balázs Márton kézdívisárhelyi polg. isk. tanárokat a X. fiz. osztály I. fokozatába (2000 kor.) nevezte ki. Gratulálunk.

— **Lelkész beiktatás.** A kézdívisárhelyi evang. reform. egyház által megválasztott rendes lelkésze Tiszteletes Szabó Jenő ur fogadására és beiktatására folyó évi április hó 20. és 21-én rendezendő ünnepélyek Sorrendje. I. (Április 20-án d. u. 1 órákor.) 1. Az új lelkész megérkezése és fogadása a vasuti állomásnál. 2. Bevonulás a lelkészi lakba. 3. Este: ismerkedés a beiktatására jött vendégekkel az Unió kerti vendéglőben. II. (Április 21-én d. e. 10 órákor a templomban) 1. Invokáció. A XC. Zsolt. 1. verse. Éneklő a gyülekezet. 2. A CCXIX. dics. 1. és 2. verse. Éneklő a gyülekezet. 3. Az iktató lelkész beszéde és imája. 4. Az ev. ref. egyházi dalkar éneke. 5. Az új lelkész imája. 6. Az ev. ref. egyházi dalkar éneke. 7. Az új lelkész beszéde és záró imája. 8. A CCXIX. dics. 5. verse. Éneklő a gyülekezet. Istentisztelet végeztével egyháztanács-gyűlés. Végül diszebed az Unió kerti vendéglőben. Az ebédén egy teríték ára 4 korona, mely összeg Turóczi László egyh. gondnok ur üzletében előre fizetendő. Az egyházi tanács.

— **Új óvoda és óvónő.** Bereczkben a vallás- és közoktatásügyi miniszter az állami iskolával kapcsolatosan új kisdóvó intézetet létesített. Óvónővé Németh Julia, jászóminszenti állami óvónőt helyezte át.

— **Kinevezés.** Kézdívisárhelyi Benkő Géza posta-távíróhivatali gyakornokjól kinevezetett gyakornokká Esztergomba, a kir. posta és távíró hivatalhoz.

— **Népszámlálás Léczfalván.** A f. év első napjaiban Léczfalván végrehajtott népszámlálás nagyon hiányosan hajtatott végre. Miután a külsőség elhihetetlen nagy volt, új népszámlálás eszközöltetett, melynek eredménye az, hogy Léczfalván jelenlévő polgári népessége nem 468, hanem 426-tal több, vagyis: 894. Ezzel a 426 lélekkel együtt a kézdí-járás jelenlévő összes lakosságának száma 39.103. Az 1890-ben megéjtett népszámláláskor a kézdíjárás jelenlévő népessége 39.908-at tett ki, tehát 10 év alatt nem mint tévesen jelezetett 1231, hanem csak 805 lélekkel apadt a kézdíjárás lakossága.

— **A fősorozás a kézdíjárásban f. hó 15-én befejeztetett.** Az eredmény a következő. Sorozás alá kellett volna állania 939 hadkötelesnek. Távol maradt 165, meghalt 23, így sor alá került: 751 ifjú, kik közül fegyverképtelennek talált a sorozó-bizottság 124-et, visszahelyezett 383-at, utóállításhoz kötelezett 2-ét, besorozott 242 ifjút.

— **Névváltoztatás.** Rád (Radu) Ilona Ida és Radu Miklós zabolai illetőségű ugyanottani lakosok vezetőknévnek „Földes“-re kért átváltoztatása belügyminiszeri rendelettel megengedtetett.

— **A Rudolf-kórházban.** Kézdívisárhelyen március hóban gyógykezelést összesen 105 beteg, kik közül meghalt 2, gyógyultan és javultan elbocsátatott 69, további gyógykezelés alatt maradt: 34.

— **Elmebetegek Háromszékmegyében.** Március hóban nyilvántartott elmebeteg volt megyénkben: Kézdívisárhelyen 16, Sepsiszentgyörgyön 9, a kézdí-járásban 8, az orbai járásban 68, a sepsi-járásban 21, összesen: 122.

— **Bethlen-ünnepélyt** rendez Sepsiszentgyörgyön a „Székely-Mikó-Tanoda“ előjárósága május hó 12-én. Ez ünnepélyre alkalmi költemény írására és szaválására Szabó Jenőt, városunk költő papját kérték föl. A műsor többi pontja közül kiemeljük Borsai Samunak „Bethlen-óda“ című nagyobb szabású zeneművének előadását, melyet a szerző személyesen fog vezetni.

— **A „Székely Nemzeti Múzeum“** igazgató választmányának elnöke az elhunyt Málk József helyett ifj. Gödri Ferenc, Sepsiszentgyörgy város polgármestere lett.

— **Új jogtudor.** Hinléder Jenő ügyvédjelölt múlt szombaton avatott föl Kolozsváron a jogtudományok doktorává.

— **Meghívás tanítógyűlésre.** A háromszékvármegyei tanítótestület Kézdíjárskörének t. tagjait van szerencsénk folyó hó 22-én d. e. 8 órákor Peselnéken az állami iskolában tartandó rendes gyűlésre tisztelettel meghívni. Tárgy: 1. Elnök megnyitja. 2. Gyakorlati tanítás. 3. A tanítás meg-bírálása. 4. A közp. választmány átiratainak előterjesztése. 5. Külön verset tanuljon-e minden gyermek vagy a betanítandó verseket mindenik megtanulja-e? 6. vitatott elterjeszti M. Székely János, ellene érvel Nagy Károly. 6. Szaval Farkas Margit. 7. Helyes-e az évről vizsgálat? Nem szükséges-e annak módosítása, esetleg eltörlése? 8. vitatott elterjeszti Czirmay József, ellene érvel Bathó János. 8. Szaval Nagy Gerő. 9. A helyesírás tanításának módszere, fokozatai és beosztása. Felolvasa Vánca István. 10. A tájékoztató bizottság jelentése. 11. Indítványok. Kézdí-Vásárhely, 1901. ápril. 10-én. Kiss Jenő elnök. Czirmay József s. k. jegyző.

— **Adomány a bereczki tüzkárosultaknak.** A kézdívisárhelyi takarékpénztár igazgatósága humanus gondolkodásának szép jelét adta. A bereczki tüzkárosultaknak 100 koronát adományozott.

— **Öngyilkosság.** Vass Mária, altorjai illetőségű cselédleány marólugot ivott s ennek következtében pár órai kínlás után meghalt. Tettének oka állítólag az, hogy elvesztett 6 koronát.

— **Megszökött katona.** Sósmezői Angyene Miklósnak nagyon terhes volt a katonaság, pedig csak 1900. őszén kellett berukkolnia. Egyet gondolt: megszökött az ezredétől Brassóba s nyakába vette a világot. Most hivatalosan kőriz országjárta.

— **A táncz vége.** Felső-Csornánban vig mulatság volt a múlt héten. Másnap reggelig tartott. Éjfél után oda vetődött Rákosi Sándor is, ki szünet közben, Hollanda Ferenc és Hollanda Károly társaságában borozgatott. Eleinte tréfásan beszélgettek, majd összevörösödtek, ennek következtében Rákosi Sándor jónak látta kihúzódni a házból. A két Hollanda azonban utánna ment azonnal s leverték az árokba s biesokkal épen ötször szurták meg nyakán Rákosit, kit vérbe keverve, eszméletlen állapotban találták meg az arra járók. A sértés olyan súlyos, hogyha nagyon gondosan nem ápolják Rákosit, nem fogja kilábalni.

— **Mérték hitelesítés elrendelése.** A kores-mákban, kimérésekben, tej- és gyümölcs árusok még igen sok helyett hitelesítetlen mértéket használnak. Háromszékmegye alispánja most e tárgyban szigorú rendeletet adott ki, melynek értelmében a hatóságok az ellenőrzést haladéktalanul végrehajtani, s az összes árusítók, hitelesítetlen mértékeiknek egy hó alatti hitelesítésére köteleztetnek, mivel e határidő eltelté után a hitelesítést elmulasztók terhére és költségére lesz az illetékes mérték-hitelesítő kiküldve.

— **Nyilvánossági jog.** A vallás- és közoktatási miniszter a kézdívisárhelyi r. kath. gym. V. és VI. osztályának a nyilvánossági jogot az 1901. 1902. tanévre megadta.

— **Nyilvános köszönet.** Feledhetetlen, kedves leányom halála alkalmával oly meghatóan nyilatkozott meg a részvét minden oldalról, hogy ez engem arra indít, hogy mindazoknak, kik az én mélységes bánatomban, részt vettek, a nyilvánosság előtt hálás szívvel mondjak köszönetet. Fogadják ezért mindazok, kik a temetésen részt vettek s nevezetesen a polgári leányiskola tanári kara és növendékei hálás köszönetemet. Kézdívisárhely, 1901. április 17-én Mazingher József, és neje Dézsi Mari.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

A gyulafalvi 15,000 koronás lopás.

Kézdívisárhely, 1901. április 15.

Nagy feltűnést keltett volt múlt évi november közepe táján azon esemény, hogy az Erdélyi Erdőipar Részvénytársaságnak 15.000 koronával terbel postaládáját valaki a vonatról ellopta s a kifosztott ládát üresen az aiso-sikló állomás és váltó közötti részen hátrahagyta, ott felejtve a tettes saját nyakkendőjét is. Ez a nyakkendő lett a tettes elárulója. Kutatni kezdtek a tettes után s a nyakkendő-ről a tettesel vadházasságban élő Csutak Teréz által tett vallomás után a gyanu egész határozottan kézdípolyáni Csűrös Ignácra esett, mert ez a helyszíni adatokkal ismerős volt s felesége vallomása szerint a tett elkövetése idején november 17-én délután a tett színhelyén volt s az ott talált nyakkendőt ugy felesége, mint több tanu a Csűrös Ignác tulajdonának ismerte föl, Csűrös a tett elkövetése után bujdosni kezdett, de a csendőrök mégis elfogták s november 30-án vizsgálati fog-ságba került. S bár ugy a vizsgálat, mint a tárgyalás során mindent tagadott, számtalan tanu vallomása szerint bebizonyult, hogy Csűrös lopta el a 15.000 koronát a postaládából s még mintegy 160 korona értékű ruhanéműt is.

Ebben az ügyben ápril 13-án volt a főtárgyalás a kézdívisárhelyi kir. törvényszék előtt.

A főtárgyalás vezetője Vajna Gáspár kir. törvényszéki bíró, bírák: Veress Gyula és Dr. Nagy Emil Pál, jegyző Kovács Kálmán volt.

A vád előterjesztése, a vádótt kihallgatása, tanuvallomások megtevése után a kir. ügyész tartotta meg kitűnő vádbeszédét, melyet Dr. Szentiványi Árpád védő ügyvéd egyes védő beszéde követett. Rövid szünet után az elnök kihirdette a törvényszék ítéletét, mely szerint Csűrös Ignác tettes 3 és 1/2 évi fegyházbüntetést kapott. A vádlott fellebbezést jelentett be.

Közigazdaság.

Lovat tenyésztő közönség figyelmébe.

Köztudomásra hozom, hogy a vármegyei gazdasági bizottság *Kálnokon* ez évben is *csikólegelőt* szándékszik beállítani és a lötenyésztő közönség rendelkezésére bocsátani.

A gazdaközönség nyomasztó helyzetét tekintve véve, a legeltetési díjat ez idényre 20 koronában fogja megállapítani és ennek dacára azon előnyben óhajtja részesíteni a gazdaközönséget, hogy a magyar kölcsönös állatbiztosító társaságnál a csikókat egyetemlegesen fogja károsodások ellen biztosítani; továbbá a beállítás után azonnal megkeresi a bilaki csikótelep parancsnokságát az írást, hogy a vásárlást legelőbb a megye területén és épen Kálnokon kezdje meg.

Felhívom tehát azon tulajdonosokat, kiknek birtokukban 2—3 éves csikójuk van és azokat legelőre óhajtják adni, *ebbeli szándékukat, folyó hó 24-ig Kése Lajos m. kir. állatorvosnak (Sepsi-Szentgyörgy) hozzák tudomására.*

Miután ezen legelő beállítása nagy kockázattal jár és a gazdasági bizottság anyagi támogatása is igénybe van véve, de tekintettel, hogy egyuttal *egy értékesíthető piacot is képez különösen a katonai célra való csikók részére*, ismételtlen ajánlom a gazdaközönség figyelmébe.

Háromszék vármegye gazdasági bizottsága nevében, Sepsi-Szentgyörgyön, 1901. április hó 9-én.

Potsa József,
főispán.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos ifj. Jancsó Mózes.
Főmunkatárs: Vajna Károly.

HIRDETÉSEK.

Sz. 571—1901. tlkvi.

Árverési hirdetmégi kivonat.

A közdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy közdivásárhelyi takarékpénztár végrehajtónak, Dimián Mária s társai végrehajtást szenvedő elleni 380 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, a közdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő, Bereczk község határán fekvő, a bereczki 199. sz. tjkv-ben foglalt 513., 514. hrsz. ingatlanra 36 K., a 138. sz. tjkvben foglalt 594—596. hrsz. ingatlanra 824 K., az 1856. sz. tjkvben foglalt

508	hrs. ingatlanra	42 K.
515., 516	"	807 K.
3492	"	15 K.
3629	"	27 K.
3906	"	8 K.
4220	"	8 K.
4358	"	16 K.

az 1718. sz. tjkvben 4267. hrsz. ingatlanra 24 K., az 1912. sz. telek-jegyzőkönyvben 4149. hrsz. ingatlanra 14 koronában ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi június hó 15-ik napján d. e. 9 órakor Bereczk község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi december hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX.

t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

K.-Vásárhelyt, 1901. évi február hó 8-án.

Dr. Nay,

kir. törvényszéki bír.

(52 1—1.)

Sz. 475—1901. tlkvi.

Árverési hird. kivonat.

A közdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Zayzon Lázár ügyvéd végrehajtónak, Balázs Matild végrehajtást szenvedett elleni 52 K. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, a közdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő, Futásfalva község határán fekvő, a futásfalvi 1100. sz. tjkvben foglalt 497/1. hrsz. ingatlanra 16 K., 3407/1. hrsz. ingatlanra 43 K., 3410. hrsz. ingatlanra 87 K., 2223. hrsz. ingatlanra 52 K., a 622. sz. tjkvben 5847. hrsz. ingatlanra 167. K., az 1101. sz. tjkvben 370., 371/1. hrsz. ingatlanra 812 K., 282. hrsz. ingatlanra 16 K., 3046. hrsz. ingatlanra 50 K., 4213/3. hrsz. ingatlanra 4 K., az 1103. sz. tjkvben 493. hrsz. ingatlanra 11 K., a 378. sz. tjkvben 4264. hrsz. ingatlanra 4 K., a 425. sz. tjkvben 4401. hrsz. ingatlanra 46 K., és pedig a 425 sz. tjkvben foglalt ingatlanra nézve a Lemhényi Ferencz, a Konát Mária, a Szigeti Julia és Váradi Ignác javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb

megjelölt ingatlanok az 1901. évi június hó 7-ik napjának d. e. 9 órakor Futásfalva község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított, kikiáltási áron alul eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi december hó 1-én 333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál, előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság.

K.-Vásárhelyt, 1900. évi február hó 25-én.

Dr. Nagy,

kir. törvényszéki bír.

(51 1—1.)

Szám 8494—1901.

Hirdetmény.

Háromszékvármegye közigazgatási bizottsága 1901. évi április hó 9-én 715. számú határozatával a szemeria-hidvég-baróthi törvényhatósági közut Nagy-Ajta-miklósvári szakasszán létesítendő utáthelyezési költségeit 27090 korona 69 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1901. évi április hó 30-ik napjának 9 órájára az alispáni hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezi óhajtok fehitatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költség vetéssel együtt) a kitűzött nap d. e. 1/2 9 óráig a vármegye pénztárához annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a vármegyei jegyzői irodában a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1901. évi április hó 13-án.

Alispán helyett:

(56. 1—3.) **Vajna Miklós,**
főjegyző.

50 évesiker!

Eszei ARCZENŐCS és eszei SZALVATOR-SZAPPAN

eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a „SZALVATOR”-gyógyszertárból

DIENES J. C.

Eszéken, felsőváros:

1 tégely eszei arczenőcs ára	70 fillér és 1 korona
1 drb. Szalvator-szappan	1 korona
1 tégely kézi paszta	20 fillér

Lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészekből és megfelelnek tökéletesen a 71.012. számú B. m. rendeletnek.

Főraktár: BUDAPESTEN:

TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszerész (55. 10—1.)
VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

Egy nyereg kantárral ELADÓ.

Hol? Megmondja a kiadóhivatal.
(1—3. 53.)

KIADÓ LAKÁS.

A kertmege utcában egy lakás több szobával, konyha és kamarával, továbbá pinczével, és külön udvarral

örök áron eladó.

Értekezhetni lehet: Szöcs József mészároossal.
(1—1. 54.)